

การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

Information literacy of graduate students in Thaksin University

รัชนีย์ ศรีศักดิ์ (Ratchanee Srisakda)¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ 2) เปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ จำแนกตาม เพศ คณะ ชั้นปี และประสบการณ์การเรียนรู้รายวิชา/การฝึกอบรมเกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่ลงทะเบียนในปีการศึกษา 2561 จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ และเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีการเชฟเฟ

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ E-mail: rnsrisakda@hotmail.com

¹Lecturer, Library and Information Science, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University

(Received : September 8, 2019; Revised : September 23, 2019; Accepted : September 26, 2019)

ผลการวิจัย พบว่า 1) นิติระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ มีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่อยู่ในระดับมากมีด้านเดียว คือ ด้านการกำหนดลักษณะและขอบเขตของสารสนเทศ และ 2) ผลการเปรียบเทียบการรู้สารสนเทศตามตัวแปรเพศ และประสบการณ์การทำงาน พบว่า นิสิตเพศหญิงมีระดับการรู้สารสนเทศสูงกว่าเพศชายต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน โดยนิสิตที่มีประสบการณ์การทำงานมีระดับการรู้สารสนเทศสูงกว่านิสิตที่ไม่มีประสบการณ์การทำงาน ส่วนตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา คณะ และประสบการณ์ในการเรียนหรือฝึกอบรมเกี่ยวกับรายวิชาสารสนเทศ ไม่พบความแตกต่าง

คำสำคัญ : การรู้สารสนเทศ, นิติระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

Abstract

The objectives of this research were to study the level of information literacy and to compare the level of information literacy of graduate students from Thaksin University classified by gender, faculty, year and course experience. The sample group consisted of 210 graduate students from Thaksin University who enrolled in the academic year 2018. They were randomly sampled from the Krejcie and Morgan tables.

The instrument used in the research was the information literacy test. Statistics used are percentage, mean, standard deviation, F-test and pair comparison according to the Scheffe's method.

The results were as follows :

1. The overall level of information literacy of graduate students from Thaksin University was at a moderate level. The standard that was at a high level has only one aspect, namely the standard 1 : defining the

characteristics and scope of information.

2. The comparison of information literacy levels based on gender and work experience revealed that female students had higher levels of information literacy than males. The students with work experience have higher level of information literacy than students without work experience. In addition, there was no significant difference between year of study, faculty, and experiences of concerning and training information literacy subjects information literacy.

Keywords : Information literacy, Graduate students, Thaksin University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่เป็นหลัก การพัฒนาหรือการสร้างองค์ความรู้ ในระดับบัณฑิตศึกษากระทำโดยผ่านกระบวนการวิจัย การวิจัยจึงเป็นหัวใจสำคัญของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2543, น. 7) ซึ่งกระบวนการวิจัยนั้นผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย และต้องรู้จักวิเคราะห์สังเคราะห์สารสนเทศที่ได้มาเรียบเรียงได้อย่างเป็นระบบ นอกจากนั้นตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้กำหนดไว้ว่าผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท จะต้องมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน คือ มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในทฤษฎี ผลการวิจัย มีพัฒนาการในระดับแนวหน้าทางวิชาการหรือการปฏิบัติการในวิชาชีพ มีความรอบรู้และความสามารถในการใช้เทคนิคการวิจัยเพื่อการค้นคว้าในระดับสูง สามารถสังเคราะห์และประยุกต์ใช้ผลวิจัยและพัฒนาการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติการทางวิชาการและวิชาชีพ สามารถสื่อสารผลการวิจัย โดยการเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ ต่อกลุ่มนักวิชาการ นักวิชาชีพ และบุคคลอื่น ๆ ในชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 25) ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ ผู้เรียน

จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ (Information Literacy) เนื่องจากการรู้สารสนเทศเป็นทักษะระดับสูงกว่าการรู้หนังสือและเป็นเป้าหมายที่กลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วต้องการให้ประชากรมีความสามารถด้านนี้ (พงศศักดิ์ สังขวิญญู, 2541, น. 24) ดังนั้นการรู้สารสนเทศถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบหลักและเป็นตัวเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและช่วยฝึกการค้นคว้าด้วยตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สารสนเทศและแหล่งสารสนเทศเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้ใช้ต้องประสบกับปัญหาและความยุ่งยากในการค้นหาสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ เนื่องจากการจัดเก็บไว้ในหลายรูปแบบและหลายแหล่ง ผู้ที่ต้องการสารสนเทศจะต้องรู้ว่าตนเองจะค้นหาสารสนเทศจากแหล่งใด ด้วยวิธีการใด และจะประเมินสารสนเทศอย่างไร เพื่อที่จะได้ใช้สารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการส่งเสริมเรื่องการรู้สารสนเทศ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา เนื่องจากการเรียนรู้ที่ต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แต่สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดทักษะด้านการคิด เพื่อการสืบค้นและการประมวลความรู้โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์, 2540, น. 58) และแมนมาส ขวลิขิต (2533, น. 16-19) กล่าวไว้ว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจะต้องมีความรู้ ความสามารถที่จะใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อการเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่กำหนดไว้ว่า คุณภาพของบัณฑิตทุกระดับต้องมีผลการเรียนรู้ครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยทักษิณ เป็นสถาบันการศึกษาที่ยึดมั่นในการจัดการศึกษา เพื่อผลิตบัณฑิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพรองรับความต้องการของตลาดแรงงาน และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก การค้นหาสารสนเทศ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและเป็นนักปฏิบัติที่รู้เท่าทันสารสนเทศ สามารถนำ

สารสนเทศไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาบัณฑิตให้มีทักษะการรู้สารสนเทศ

จากความสำคัญ ปัญหา และความจำเป็นของการรู้สารสนเทศดังกล่าว อีกทั้งยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณ ทั้ง ๆ ที่ในยุคปัจจุบันการรู้สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา และเนื่องด้วยในปัจจุบันระบบการเรียนการสอนทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณ ไม่มีการกำหนดรายวิชาเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศไว้ในหลักสูตรใด ๆ ของมหาวิทยาลัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาระดับ การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและวางแผนในการส่งเสริมและพัฒนการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณ ให้มีศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับ การรู้สารสนเทศของนิสิต ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ จำแนกตาม เพศ คณะ ชั้นปี ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์การเรียนรายวิชาหรือการฝึกอบรมเกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สมมติฐานของการวิจัย

- 1.1 นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่มีเพศต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน

1.2 นิติระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่สังกัดคณะ ชั้นปีที่ศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์การเรียนรู้รายวิชาหรือการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน

2. แนวคิดทฤษฎี

2.1 การรู้สารสนเทศ

การรู้สารสนเทศ (Information Literacy) หมายถึง กลุ่มความรู้ความสามารถในการกำหนดขอบเขตความต้องการสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ การคัดเลือกสารสนเทศเพื่อสร้างเป็นความรู้ การใช้สารสนเทศเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจในเศรษฐกิจกฎหมาย และประเด็นทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ ตลอดจนการใช้สารสนเทศที่ถูกต้องตามกฎหมายและจริยธรรม (Association of College and Research Libraries, 2000, online)

2.2 มาตรฐานการรู้สารสนเทศ

การวิจัยครั้งนี้ ได้เลือกมาตรฐานการรู้สารสนเทศของสมาคมห้องสมุดมหาวิทยาลัยและวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกา (Association of College and Research Library, 2000, online) ประกอบด้วย 5 มาตรฐานหลัก 22 ตัวชี้วัดความสำเร็จเนื่องจากมีความละเอียดครอบคลุมหลักการรู้สารสนเทศและมีความสอดคล้องกับเนื้อหาการสอนการรู้สารสนเทศของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษานักศึกษาควรมีความสามารถด้านการรู้สารสนเทศในขอบเขตดังนี้

1. สามารถกำหนดสารสนเทศที่ต้องการโดยสังเกตจากการร่วมอภิปรายกลุ่ม สามารถกำหนดหัวข้อการศึกษาค้นคว้า การสำรวจแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับเรื่องที่ต้องการ รู้จักประเภทและรูปแบบของแหล่งสารสนเทศ การจัดหมวดหมู่สารสนเทศ รู้คุณค่าและความแตกต่างของแหล่งทรัพยากรสารสนเทศ รวมทั้งบอกวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแหล่งทรัพยากรสารสนเทศได้

2. สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือเลือกวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการ กำหนดกลยุทธ์และมี

วิธีการที่หลากหลายในการค้นคืนสารสนเทศแบบออนไลน์ พร้อมทั้งสรุปย่อ บันทึกสารสนเทศที่ค้นคืนได้

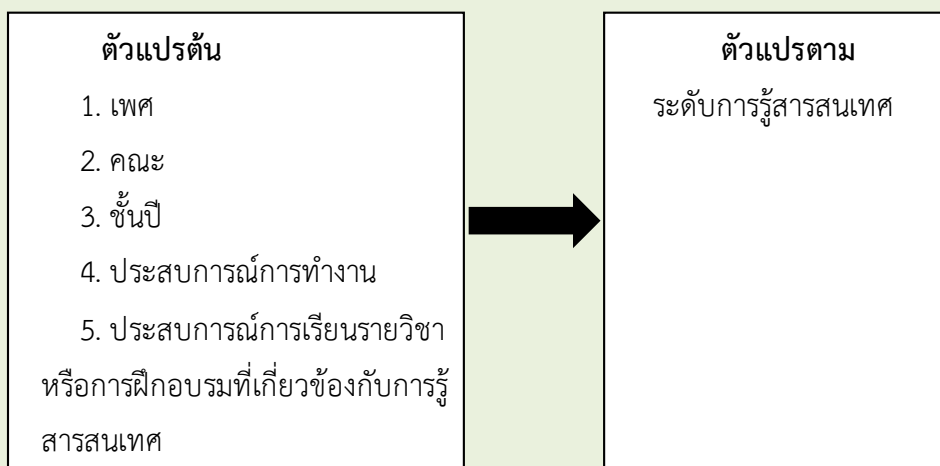
3. สามารถประเมินผลสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศมาประยุกต์กับความรู้เดิมได้ โดยสรุปสาระสำคัญของสารสนเทศที่รวบรวมและเลือกเกณฑ์ในการนำมาประเมินสารสนเทศได้ รวมทั้งสามารถตัดสินใจได้ว่าสารสนเทศที่ได้ตรงกับความต้องการหรือไม่

4. สามารถใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพโดยการนำสารสนเทศที่รวบรวมได้มาสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการใช้สารสนเทศที่ได้มา

5. สามารถเข้าใจบริบททางสังคม กฎหมายของสารสนเทศ และใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและถูกกฎหมาย คือ มีความเข้าใจจริยธรรมการใช้สารสนเทศ ประเด็นเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยในการเข้าถึงสารสนเทศประเภทฟรี เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้มาตรฐานการรู้สารสนเทศระดับอุดมศึกษาของสมาคมห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกา (Association of College and Research Library, 2000, online) และได้คัดเลือกตัวแปรที่จะศึกษา โดยสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่ลงทะเบียนในปีการศึกษา 2561 ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิจากนิสิตแต่ละคณะ แต่ละคณะสุ่มแยกตามชั้นปี แต่ละชั้นปีสุ่มแยกตามเพศ แต่ละชั้นตอนใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC⁺ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ F-test

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่ตอบแบบทดสอบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 134 คน (ร้อยละ 63.8)

คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 118 คน (ร้อยละ 56.2) มีประสบการณ์การทำงาน จำนวน 162 คน (ร้อยละ 77.1) ศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 80 คน (ร้อยละ 38.1) และมีประสบการณ์ในการเรียนหรือฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ จำนวน 175 คน (ร้อยละ 83.3)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการรู้สารสนเทศปรากฏดังตารางที่ 1-6

ตารางที่ 1 ระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

ระดับการรู้สารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
มาตรฐานที่ 1 ด้านการกำหนดลักษณะและขอบเขตของสารสนเทศ	4.10	1.62	มาก
มาตรฐานที่ 2 ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ	3.00	1.51	ปานกลาง
มาตรฐานที่ 3 ด้านการประเมินสารสนเทศ	2.50	1.25	ปานกลาง
มาตรฐานที่ 4 ด้านการใช้สารสนเทศแก้ปัญหา	2.37	1.22	น้อย
มาตรฐานที่ 5 ด้านการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรมและกฎหมาย	2.46	1.35	ปานกลาง
โดยรวม	2.88	0.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า นิสิต มีการรู้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) โดยด้านที่มีระดับการรู้สารสนเทศเฉลี่ยสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 1 ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 2 ($\bar{X} = 3.00$) มาตรฐานที่ 3 ($\bar{X} = 2.50$) และ

มาตรฐานที่ 5 ($\bar{X} = 2.46$) อยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่อยู่ในระดับน้อย คือ มาตรฐานที่ 4 ($\bar{X} = 2.37$)

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่จำแนกตามตัวแปร

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามเพศ

ระดับการรู้สารสนเทศ	เพศ				t	sig
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
มาตรฐานที่ 1 ด้านการกำหนดลักษณะและขอบเขต ของสารสนเทศ	3.96	1.64	4.17	1.60	-0.91	0.37
มาตรฐานที่ 2 ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ	3.01	1.71	2.99	1.39	0.12	0.90
มาตรฐานที่ 3 ด้านการประเมินสารสนเทศ	2.41	1.18	2.54	1.28	-0.76	0.45
มาตรฐานที่ 4 ด้านการใช้สารสนเทศแก้ปัญหา	1.23	1.28	2.44	1.17	-1.67	0.25
มาตรฐานที่ 5 ด้านการใช้สารสนเทศอย่าง ถูกต้องตามหลักจริยธรรมและ กฎหมาย	2.64	1.21	2.35	1.41	1.55	0.12
โดยรวม	2.85	0.95	2.90	0.91	-0.36	0.72

จากตารางที่ 2 พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน นิสิตที่มีเพศต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามคณะ

ระดับการรู้สารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
มาตรฐานที่ 1 ด้านการกำหนดลักษณะและขอบเขตของสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	6	26.85	4.48	1.74	0.11
	ภายในกลุ่ม	203	521.25	2.57		
มาตรฐานที่ 2 ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	6	20.39	3.40	1.5	0.18
	ภายในกลุ่ม	203	458.61	2.26		
มาตรฐานที่ 3 ด้านการประเมินสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	6	20.40	3.40	2.27	0.04*
	ภายในกลุ่ม	203	304.10	1.50		
มาตรฐานที่ 4 ด้านการใช้สารสนเทศแก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	6	30.38	5.03	3.69	0.00*
	ภายในกลุ่ม	203	278.39	1.37		
มาตรฐานที่ 5 ด้านการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรมและกฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	6	56.72	9.45	5.93	0.00*
	ภายในกลุ่ม	203	323.48	1.59		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	6	18.82	3.14	4.00	0.00*
	ภายในกลุ่ม	203	159.30	0.79		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ในภาพรวมนิสิตที่สังกัดคณะต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่สังกัดคณะต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศ ตามมาตรฐานที่ 3 ด้านการประเมินสารสนเทศ มาตรฐานที่ 4 ด้านการใช้สารสนเทศ และมาตรฐานที่ 5 ด้านความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจ กฎหมาย และประเด็นทางสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนมาตรฐานที่ 1 ด้านการกำหนดลักษณะและขอบเขตของสารสนเทศ และมาตรฐานที่ 2 ด้านการเข้าถึงสารสนเทศไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ระดับการรู้สารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	ชั้นปี			
			SS	MS	F	sig
มาตรฐานที่ 1 ด้านการกำหนดลักษณะ และขอบเขตของสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	4	14.41	3.60	1.38	0.24
	ภายในกลุ่ม	205	533.68	2.60		
มาตรฐานที่ 2 ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	4	14.18	3.55	1.56	0.19
	ภายในกลุ่ม	205	464.81	2.27		
มาตรฐานที่ 3 ด้านการประเมินสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	4	3.70	0.93	.059	0.67
	ภายในกลุ่ม	205	320.79	1.57		
มาตรฐานที่ 4 ด้านการใช้สารสนเทศแก้ ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	4	17.42	4.35	3.06	0.02*
	ภายในกลุ่ม	205	291.35	1.42		

ระดับการรู้สารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	ชั้นปี			
			SS	MS	F	sig
มาตรฐานที่ 5 ด้านการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรมและกฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	4	52.76	13.19	8.26	0.00*
	ภายในกลุ่ม	205	327.44	1.60		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	15.07	3.77	4.74	0.00*
	ภายในกลุ่ม	205	163.05	0.80		

จากตารางที่ 4 พบว่า ในภาพรวมนิสิตที่ศึกษาชั้นปีต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ระดับการรู้สารสนเทศ	ประสบการณ์				t	sig
	มี		ไม่มี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
มาตรฐานที่ 1 ด้านการกำหนดลักษณะและขอบเขต ของสารสนเทศ	4.06	1.68	4.23	1.10	-0.65	0.52
มาตรฐานที่ 2 ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ	3.01	1.50	2.96	1.58	0.19	0.85
มาตรฐานที่ 3 ด้านการประเมินสารสนเทศ	2.49	1.29	2.52	1.11	-0.16	0.87

ระดับการรู้สารสนเทศ	ประสบการณ์				t	sig
	มี		ไม่มี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
มาตรฐานที่ 4 ด้านการใช้สารสนเทศแก้ปัญหา	2.27	1.22	2.71	1.15	-2.24	0.03*
มาตรฐานที่ 5 ด้านการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตาม หลักจริยธรรมและกฎหมาย	2.35	1.35	2.83	1.28	-2.19	0.03*
โดยรวม	2.83	0.95	3.05	0.80	-1.43	0.15

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่า ในภาพรวม นิสิตที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศตามมาตรฐานที่ 4 ด้านการใช้สารสนเทศ และมาตรฐานที่ 5 ด้านความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจ กฎหมาย และประเด็นทางสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนมาตรฐานที่ 1 ด้านการกำหนดลักษณะและขอบเขตของสารสนเทศ มาตรฐานที่ 2 ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ และมาตรฐานที่ 3 ด้านการประเมินสารสนเทศไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การเรียนรู้วิชาหรือการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ

ระดับการรู้สารสนเทศ	ประสบการณ์				t	sig
	เรียน		ไม่เรียน			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
มาตรฐานที่ 1 ด้านการกำหนดลักษณะและ ขอบเขตของสารสนเทศ	4.01	1.64	4.51	1.48	-1.68	0.09
มาตรฐานที่ 2 ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ	2.98	1.53	3.06	1.43	-0.26	0.79
มาตรฐานที่ 3 ด้านการประเมินสารสนเทศ	2.39	1.24	3.00	1.16	-2.66	0.01*
มาตรฐานที่ 4 ด้านการใช้สารสนเทศแก้ปัญหา	2.32	1.22	2.60	1.19	-1.25	0.21
มาตรฐานที่ 5 ด้านการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้อง ตามหลักจริยธรรมและกฎหมาย	2.37	1.34	2.91	1.34	-2.19	0.03*
โดยรวม	2.82	0.90	3.22	0.96	-2.37	0.02*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า นิสิตที่มีประสบการณ์ในการเรียนหรือฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน โดยภาพรวมมีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีประสบการณ์ในการเรียนหรือฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน มีระดับการรู้

สารสนเทศ ตามมาตรฐานที่ 3 และมาตรฐานที่ 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 ส่วนมาตรฐานที่ 1 มาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 4 ไม่แตกต่างกัน

บทสรุป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ มีการรู้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีระดับการรู้สารสนเทศเฉลี่ยสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 1 รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานที่ 3 และมาตรฐานที่ 5 อยู่ในระดับปานกลาง และมาตรฐานที่ 4 อยู่ในระดับน้อย

2. การเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่จำแนกตามตัวแปร 1) ตัวแปรเพศทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 2) ตัวแปรคณะ ในภาพรวมนิสิตที่สังกัดคณะต่างกันมีระดับ การรู้สารสนเทศแตกต่างกัน ส่วนรายด้านสังกัดคณะต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศ ตามมาตรฐานที่ 3 มาตรฐานที่ 4 และมาตรฐานที่ 5 แตกต่างกัน ส่วนมาตรฐานที่ 1 และมาตรฐานที่ 2 ไม่แตกต่างกัน 3) ตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา ในภาพรวม ชั้นปีต่างกันมีระดับ การรู้สารสนเทศแตกต่างกัน ส่วนรายด้านชั้นปีที่ศึกษาต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศ ตามมาตรฐานที่ 4 และมาตรฐานที่ 5 แตกต่างกัน ส่วนมาตรฐานที่ 1 มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานที่ 3 ไม่แตกต่างกัน 4) ตัวแปรประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวม นิสิตที่มี ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศไม่แตกต่าง ส่วนรายด้านมี ระดับการรู้สารสนเทศตามมาตรฐานที่ 4 และมาตรฐานที่ 5 แตกต่างกัน ส่วน มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3 ไม่แตกต่างกัน 5) ตัวแปร ประสบการณ์การเรียนรู้วิชาหรือการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ ในภาพรวม นิสิตที่มีประสบการณ์ในการเรียนหรือฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการรู้ สารสนเทศแตกต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน ส่วนรายด้านนิสิตที่มี ประสบการณ์ในการเรียนหรือฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศตามมาตรฐานที่ 3 และมาตรฐานที่ 5 แตกต่างกัน ส่วน มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 4 ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

อภิปรายผลการวิจัย มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. ระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า โดยรวมนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ มีการรู้สารสนเทศในระดับปานกลาง ซึ่งนิสิตมีประสบการณ์การเรียนรู้หรือฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ คือ รายวิชาสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสืบค้นสารสนเทศ การศึกษาค้นคว้า การเขียนบทนิพนธ์ การเขียนบรรณานุกรม การอ้างอิงแหล่งข้อมูล และจริยธรรมในการใช้สารสนเทศ (รัชนิยา ศรีศักดิ์, 2559, สารบัญ) จากเนื้อหาในรายวิชาดังกล่าว พบว่า ยังไม่ครอบคลุมทักษะการรู้สารสนเทศตามมาตรฐานการรู้สารสนเทศของสมาคมห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกา และเนื้อหาไม่เน้นด้านการใช้สารสนเทศแก้ปัญหา ประกอบกับนิสิตทุกคนไม่ได้ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาดังกล่าว เนื่องจากมหาวิทยาลัยกำหนดให้เป็นวิชาเลือกสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีเท่านั้น ดังนั้นจึงทำให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาขาดทักษะการรู้สารสนเทศ อีกทั้งการจัดหลักสูตรพัฒนานิสิตนอกชั้นเรียน (ICT) ของมหาวิทยาลัยที่รับผิดชอบโดยสำนักหอสมุดและสำนักคอมพิวเตอร์ เน้นเฉพาะความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ และแนะนำบริการต่าง ๆ ของสำนักหอสมุด และไม่มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการใช้สารสนเทศแก้ปัญหา ซึ่งส่งผลให้การวิจัยอยู่ในระดับน้อย และด้านการเข้าถึงสารสนเทศ ด้านการประเมินสารสนเทศ และด้านการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรมและกฎหมายอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่า นิสิตชั้นปีที่ 5 มีการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน จำนวน 162 คน (ร้อยละ 77.1) ซึ่งอาจจะมีเวลาส่วนใหญ่ไปกับการทำงานในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบเป็นหลัก ดังนั้นจึงทำให้ขาดการให้ความสำคัญหรือตระหนักรู้เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศน้อยลง

ผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดลักษณะและขอบเขตของสารสนเทศ นิสิตมีการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการเรียนการสอนในปัจจุบัน ทั้งในระดับมัธยมศึกษาและระดับมหาวิทยาลัยมุ่งเน้น

การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและโดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา กำหนดให้มีการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ด้วยตนเอง นิสิตจึงจำเป็นต้องกำหนดขอบเขตเนื้อหา แนวคิดในการค้นหาข้อมูล จึงส่งผลให้นิสิตมีทักษะในการกำหนดหัวข้อ ขอบเขตหรือกำหนดคำค้นสารสนเทศที่ต้องการได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ของ นิรมล ช่อม (2559, บทคัดย่อ); จารุณี สุปิ่นะเจริญ และนิตดาดี นุ่มนาค (2551, น. 20) ซึ่งแตกต่างกับของ วุฒิพงษ์ บุโธสง (2542, บทคัดย่อ) พบว่า ด้านกำหนดขอบเขตของสารสนเทศ นิสิตมีการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านการเข้าถึงสารสนเทศ ด้านการประเมินสารสนเทศ ด้านการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรมและกฎหมาย มีการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสรุปอภิปรายเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ พบว่า นิสิตมีการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในยุคปัจจุบันข้อมูลมีการเผยแพร่ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในการสืบค้นผ่านระบบเครือข่ายจะมีคำแนะนำหรือคู่มือการใช้หรือมีเมนูช่วยเหลือเผยแพร่อยู่บนระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับของ สมฤดี หัตถาพงษ์ (2547, บทคัดย่อ) พบว่า ด้านการเข้าถึงสารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างกับ เรห์แมน และโมฮัมหมัด (Rehman & Mohammad, 2002, abstract) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 90.2 ไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดและบริการห้องสมุด

2. ด้านการประเมินสารสนเทศ พบว่า นิสิตมีการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เพราะด้านการประเมินสารสนเทศเกี่ยวข้องกับสมรรถนะของนิสิตในหลาย ๆ ด้าน เช่น การสรุปแนวคิดสำคัญที่ได้จากสารสนเทศที่รวบรวมได้ การกำหนดและประยุกต์ใช้เกณฑ์มาตรฐานในการประเมินสารสนเทศและแหล่งที่มาได้ การสังเคราะห์ใจความสำคัญของสารสนเทศเพื่อสร้างแนวคิดสารสนเทศใหม่ได้ และความสามารถในการเปรียบเทียบความรู้ใหม่กับความรู้ที่มีอยู่เดิมเพื่อให้ทราบถึงคุณค่าที่เพิ่มขึ้นและสิ่งที่ขัดแย้งกันและลักษณะเฉพาะอื่น ๆ ของสารสนเทศได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมฤดี หัตถาพงษ์ (2547, บทคัดย่อ) และของ บราวน์ และครัมโฮลซ์ (Brown & Krumholz, 2002, p. 111) พบว่า การประเมินสารสนเทศ

ของนักศึกษาปริญญาตรีอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างกับของ สุพิศ บายคายคม (2550, บทคัดย่อ) พบว่า นักศึกษามีการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับต่ำ

3. ด้านการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรมและกฎหมาย พบว่า นิสิตมีการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากประเด็นดังกล่าวล้วนเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวต้องนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน นิสิตจึงมีความจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในระดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ จารุณี สุปิ่นเจริญ และ นัตดาวดี นุ่มมาก (2551, บทคัดย่อ); แบลค (Black, 2000, abstract); มุจลินทร์ ผลกล้า (2550, บทคัดย่อ) ซึ่งแตกต่างกับของ สุพิศ บายคายคม (2550, บทคัดย่อ) พบว่า นิสิตมีการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรมและกฎหมายอยู่ในระดับต่ำ

4. ด้านการใช้สารสนเทศแก้ปัญหา นิสิตมีการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านิสิตยังขาดทักษะในการใช้สารสนเทศที่มีอยู่เดิมและสารสนเทศที่ได้มาใหม่สำหรับการวางแผนใช้สารสนเทศใหม่ หรือการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานชิ้นใหม่ รวมทั้งการนำสารสนเทศที่ผลิตขึ้นใหม่ไปสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างไม่เต็มศักยภาพ ซึ่งแตกต่างกับของ วุฒิพงษ์ บุโธสง (2542, บทคัดย่อ) พบว่า ด้านการใช้สารสนเทศแก้ปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

2.1 ตัวแปรเพศ พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับ สาริณี อำมาตย์วงศ์ (2554, บทคัดย่อ) และ ไมคาแอล, ไรแซฟวี, และเวสเซล (Michalak, Rysavy, & Wessel, 2017, abstract) พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีการรู้สารสนเทศโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ตัวแปรคณะ พบว่า นิสิตที่สังกัดคณะต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกันสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 โดยนิสิตคณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬามีการรู้สารสนเทศสูงสุด ทั้งนี้ นิสิตจากคณะดังกล่าวอาจจะได้รับมอบหมายจากผู้สอนให้ไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับโครงสร้างหลักสูตรของคณะเกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพของประชาชน ดังนั้นลักษณะของสารสนเทศ

จำเป็นต้องใช้สารสนเทศที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของประชาชน จึงทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ อังคณา แวซอเหาะ และสุธาทิพย์ เกียรติวานิช (2553, บทคัดย่อ) พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในคณะต่างกันมีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน ซึ่งต่างกับ คำพรรณ สุขผล (2555, บทคัดย่อ) พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในคณะต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา พบว่า นิสิตที่ศึกษาชั้นปีต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน โดยนิสิตที่ศึกษาชั้นปีที่ 1, 3 และ 4 มีระดับการรู้สารสนเทศโดยภาพรวมสูงกว่าชั้นปีที่ 2 และ 5 นอกจากนี้นิสิตชั้นปีที่ 1 มีระดับการรู้สารสนเทศในภาพรวมสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 5 ทั้งนี้อาจเนื่องจากนิสิตชั้นปีที่ 5 ส่วนใหญ่มุ่งเน้นการปฏิบัติหน้าที่ประจำให้สำเร็จซึ่งอาจจะใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการทำงานในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบเป็นหลัก จึงทำให้ความสำคัญหรือการตระหนักรู้เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศลดน้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูชีพ มามาก (2553, น. 1) พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 มีระดับการรู้สารสนเทศสูงกว่าชั้นปีที่ 2 และ ชั้นปีที่ 1 ต่างกับผลการวิจัยของ คาราโล เฮอร์ทแมน และมิทเชลล์ (Caravello, Herschman, & Mitchhell, 2001, abstract) พบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีสูงขึ้นมีการรู้สารสนเทศสูงขึ้นด้วย

2.4 ตัวแปรประสบการณ์การทำงาน พบว่า นิสิตที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตมีโอกาสนำสารสนเทศในการดำเนินชีวิตประจำวันในบริบทต่าง ๆ ที่เหมือนกัน

2.5 ตัวแปรประสบการณ์ในการเรียนหรือฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ พบว่า นิสิตที่มีประสบการณ์ในการเรียนหรือฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน มีการรู้สารสนเทศแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อังคณา แวซอเหาะ และสุธาทิพย์ เกียรติวานิช (2553, บทคัดย่อ) พบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรู้สารสนเทศต่างกันมีการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน ต่างกับ สาริณีย์ อำมาตย์วงศ์

(2554, บทคัดย่อ) พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนรู้รายวิชาเกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศแตกต่างกัน ส่วนรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยทักษิณ ควรกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศอย่างชัดเจนทั้งในระดับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมหรือพัฒนาให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเป็นผู้รู้สารสนเทศ

1.2 บัณฑิตวิทยาลัย ควรร่วมมือกับผู้สอนให้มีการบูรณาการการเรียนรู้สารสนเทศเข้าไปในรายวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีวิจัย ต้องใช้ทักษะการเรียนรู้สารสนเทศ

1.3 สำนักหอสมุด ควรมีบทบาทร่วมในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้สารสนเทศ ในลักษณะที่ให้บรรณารักษ์สอนในการเข้าถึง ประเมิน จัดระเบียบ และใช้สารสนเทศให้กับนิสิต หรือร่วมมือกับผู้สอน เพื่อทำข้อตกลงร่วมกันในการให้บรรณารักษ์เป็นที่ปรึกษาแก่นิสิตที่เน้นทางด้านความรู้สารสนเทศ

1.4 สำนักคอมพิวเตอร์ ควรมีบทบาทในการฝึกอบรมเกี่ยวกับทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยร่วมมือกับสำนักหอสมุด ผู้สอน เพื่อจัดโครงการฝึกอบรมแก่นิสิตเกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ทักษะการเรียนรู้สารสนเทศควบคู่กับการรู้ดิจิทัลให้แก่ นิสิต นักศึกษา ในระดับปริญญาตรี เพื่อเตรียมความพร้อมพื้นฐานเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศในเบื้องต้น

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงสำรวจในการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่มีต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้สารสนเทศของนิสิตหรือนักศึกษา โดยนำผลการวิจัยไปสู่การวางแผนเพื่อพัฒนาบรรณารักษ์ของห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

2.3 ควรมีการวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการบูรณาการการเรียนการสอนวิชาการรู้สารสนเทศเข้ากับรายวิชาในหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- คำพรรณ สุขผล. (2555). *การรู้สารสนเทศของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสุโขทัยวังศ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยวังศ). สืบค้นจาก www.archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2556/is40856ks_tpg.pdf
- จารุณี สุปิ่นะเจริญ, และนัตดาวดี นุ่มนาค. (2551). *การรู้สารสนเทศของนิสิต ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. *วารสารมนุษยศาสตร์*, 17(1), 20-32.
- ชูชีพ มามาก. (2553). *การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. *บรรณารักษศาสตร์ มศว*, 3, 1-9.
- นิรมล ชุ่ม. (2559). *ทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ จันทระเกษม*. *จันทระเกษมสาร*, 22(42), 71-81.
- พงศ์ศักดิ์ สังขภิญโญ. (2541). *ขอบเขตของการรู้สารสนเทศ*. *วารสารสำนักวิทยบริการ*, 3(3), 23-27.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2543). *เพื่อความเข้าใจในสาระและกระบวนการของการอุดมศึกษา : รวบรวมความและบทบรรยาย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- มูจลินทร์ ผลกล้า. (2550). *การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- แม่นมาส ขวลิท, คุณหญิง. (2533). สารนิเทศและสารสนเทศศาสตร์ใน *สารนิเทศ ศาสตร์เบื้องต้น หน่วย 1-7*. (น. 16-19). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช.
- รัชนิย์ ศรีศักดิ์. (2559). *เอกสารประกอบการสอนสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า*. สงขลา: สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย ทักษิณ.
- วุฒิพงษ์ บุไธสง. (2542). *การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย มหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย.
- สมฤดี หัตถาพงษ์. (2547). *การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ* (วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สาริณี อามатыวงศ์. (2554). *การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช* (วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์. (2540). แบบจำลองการรู้สารสนเทศ. *บรรณศาสตร์*, 12(2), 57-68.
- สุพิศ บายคายน. (2550). *การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อังคณา แวขอเหาะ, และสุธาทิพย์ เกียรติวานิช. (2553). *การรู้สารสนเทศของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระนคร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระนคร.

- Association of College and Research Library. (2000). Information literacy competency standard for higher education. Retrieved November 25, 2016, from <http://www.ala.org/ala-acrl/acrlstandards/guidelinesdistancelearning.htm>
- Black, S. (2000). Results of assessment of information literacy at the College of Saint Rose. Retrieved November 25, 2016, from <http://www.strose.edu/Library/bi/infolitres.htm#discussion>
- Brown, C.M., & Krumholz, L.R. (2002). Integrating information literacy into the science curriculum. *College & Research Libraries*, 63(2), 111-123.
- Caravello, P. S., Herschman, J., & Mitchell, E. (2001). *Assessing the information literacy of undergraduates : Report from the UCLA library's information Competencies survey project*. Retrieved March, 16, 2017, from http://www.library.ucla.edu/infocompetence/info_comp_reportt01
- Michalak, R., Rysavy, Monica D. T., & Wessel, A. (2017). Students' perceptions of their information literacy skills : The confidence gap between male and female international graduate students. *The Journal of Academic Librarianship*, 43(2), 100-104.
- Rehman, S.U., & Mohammad, G.P. (2002). Relationship of library skills with selected personal and academic variables : A study of the undergraduate students of Kuwait University. *International Information & Library Review*, 34, 1-20.